

Beslutningsforslag nr. B 50

Folketinget 2015-16

Fremsat den 8. december 2015 af Finn Sørensen (EL), Eva Flyvholm (EL), Maria Reumert Gjerding (EL), Jesper Kiel (EL), Rune Lund (EL) og Jakob Sølvhøj (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt stop for privatisering af ældrepleje

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der sikrer, at der med virkning fra den 1. februar 2016 indføres et stop for udlicitering af ældrepleje, herunder udlicitering i forbindelse med fritvalgsordningen. Ved ældrepleje forstås praktisk hjælp og personlig pleje, herunder hjælp i hjemmet og i plejeboliger. Indgåede kontrakter berøres ikke, men lovforslaget skal samtidig pålægge kommunerne at gennemgå gældende kontrakter og tage de fornødne for-

holdsregler, således at negative konsekvenser af eventuelle konkurser forebygges. Det midlertidige stop for privatisering af ældreplejen skal gælde, indtil kommunernes praksis og den gældende lovgivning er evalueret af Folketinget og der er indført nye regler, som kan sikre trygheden for vore ældre medborgere, medarbejderne og kommunernes økonomi.

Bemærkninger til forslaget

De senere år har budt på gentagne og omfattende sager med konkurser i ældreplejen. En analyse fra Kommunernes Landsforening (KL) i august 2015 viste, at mere end hver tredje kommune siden 2013 har oplevet en eller flere konkurser blandt de private leverandører af hjemmepleje eller sygepleje (»Ingen nemme løsninger på plejekonkurs-sager«. Af Per Vinther. DK-Nyt – dknyt.dk, 19. august 2015). Den grundlæggende årsag er uden tvivl, at virksomhederne ikke er tilfredse med profitten ved at levere ældrepleje, og at kommunerne har forsømt at sikre sig, at virksomhedernes tilbud er realistiske, og at virksomhederne er solide.

Konsekvenser for borgerne

Konkurserne har anslået af Fag Og Arbejde (FOA) berørt knap 7.900 borgere, som fra den ene dag til den anden må undvære hjælp, som de er dybt afhængige af (»Nu må konkurser stoppes«. Ældresagen – aeldresagen.dk, 3. november 2015). Selvom kommunerne har forsyningsansvaret og dermed stiller akutberedskab til rådighed, kan det ikke undgås, at de ældre oplever ventetid, udeblivelser og turbulens både før, under og efter konkurser hos de private plejefirmaer. Et eksempel på dette var, da firmaet Idé Rent i Odense gik konkurs i april 2015 og efterlod 380 ældre mennesker uden praktisk hjælp i påskedagene (»Konkurs: Ingen hjemmehjælp til ældre odenseanere i påsken«. Af Charlotte Flyvbjerg Poulsen. DR - DR.dk, 31. marts 2015). Ældre Sagen og FOA advarer om, at der er tale om en udsat gruppe med et ofte stort plejebæhov, og at ældreområdet derfor er et meget sårbart område for udliciteringseksperimenter (»Nu må konkurser stoppes«. Ældresagen – aeldresagen.dk, 3. november 2015).

Konsekvenser for kommunerne

En analyse fra Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning (KORA) af godkendelsesmodellen på hjemmehjælpsområdet viser samtidig, at en stigning i den private markedsandel medfører en stigning i de kommunale timepriser. Jo større en andel af modtagerne af praktisk hjælp, der vælger en privat leverandør, jo større er de kommunale omkostninger ved at levere den tilsvarende ydelse (»Mere privat hjemmehjælp presser kommunal pris opad«. DK-Nyt – dknyt.dk, 17. august 2015). En særskilt problematik opstår, fordi kommunerne som følge af konkurserne hænger på tocifrede millionregninger til løn, pension og feriepenge til medarbejderne i de konkursramte plejefirmaer, fordi kommunerne ifølge serviceloven har forsyningsansvaret for pleje- og omsorgsydelser til de ældre. Denne ordning, som fornuftigt nok skal sikre, at de ældre ikke sidder uden hjælp i en længere periode, betyder, at Lønmodtagernes Garantifond ikke dækker udgifter til løn, pension og feriepenge, fordi kommunernes akutte indsats ved konkurser tolkes som virksomhedsoverdragelse, hvorved dækningen fra Lønmodtagernes Garantifond bortfalder (»Ingen nemme løsninger på plejekonkurs-sager«. Af Per Vin-

ther. DK-Nyt – dknyt.dk, 19. august 2015). Sådanne virksomhedsoverdragelsessager er set i bl.a. Hjørring, Aalborg og Kolding, hvor firmaet Kære Plejes konkurs kostede Kolding Kommune ca. 14 mio. kr. (»Private plejefirmaer konkurs i hver tredje kommune«. Politiken – Politiken.dk, 19. august 2015). Konkurserne er således en direkte og mærkbar belastning af kommunernes i forvejen trængte økonomi.

Ansatte i plejesektoren

FOA analyserede i juni 2015 konkursbølgen i den private plejesektor. Analysen viste, at godt 100 ansatte i 2013 var berørt af en konkurs i et privat plejefirma, men at tallet er steget markant, således at hele 732 medarbejdere i de første 5 måneder af 2015 blev berørt af konkurser. (»Hjemmehjælp fylder i konkursstatistikken«. FOA – FOA.dk, 10. juli 2015). Ifølge FOA skyldes det høje antal konkurser, at det er svært at lave reel profit på ældrepleje, hvilket fører til, at de private selskaber laver urealistisk lave tilbud til kommunerne, hvorefter de efterfølgende ikke kan få det til at løbe rundt og derfor går konkurs.

Midlertidigt stop nødvendigt

De mange konkurser har vakt stor debat i Folketinget og blandt arbejdsmarkedets parter og interesseorganisationer. Ministeren har lovet at se på problemet i forbindelse med evaluering af loven om frit valg i ældreplejen. Dansk Industri og Dansk Erhverv har taget initiativ til møde med Ældresagen, FOA m. fl. for at finde frem til fælles anbefalinger til virksomheder og kommuner. Det har imidlertid ikke fået konkurserne til at stoppe med alle de gener for de ældre og yderligere omkostninger for kommunerne, som dette medfører. Enhedslisten foreslår derfor et midlertidigt stop for al privatisering af ældrepleje, indtil problemet er grundigt belyst og Folketinget har besluttet eventuelle lovændringer og retningslinjer, som kan løse problemet.

Enhedslistens holdning er at privatiseringstvungen over for kommunerne skal afskaffes, så det overlades til den enkelte kommune selv at afgøre, om den vil tilbyde borgerne et såkaldt frit valg, men at der samtidig skal stilles klare krav til kommunerne om, hvilke forholdsregler de skal tage ved eventuelle udbud af ældreplejen.

Samtidig bør der igangsættes et arbejde for at sikre, at kommunerne har mulighed for at tilbyde borgerne en ældrepleje, der reelt respekterer de ældres selvbestemmelsesret, og giver dem indflydelse på, hvordan hjælpen gives. Det kunne bl. a. være i form af reelle valgmuligheder, ikke et pseudovalg mellem forskellige leverandører, men mellem forskellige former for hjælp i dagligdagen. Offentlige ressourcer skal ikke overdrages til private, de skal blive i den offentlige sektor med det formål at forbedre den kommunale hjemmehjælp.

Skriftlig fremsættelse

Finn Sørensen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt stop for privatisering af ældrepleje.

(Beslutningsforslag nr. B 50)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.